

ΑΠ' ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ΕΝΑ ΤΡΥΦΕΡΟ ΕΡΩΤΙΚΟ ΕΙΔΥΛΛΙΟ ΤΟΥ ΓΚΥ ΝΤΕ ΜΩΠΑΣΣΑΝ

ΙΔΟΥ σήμερα το τρίτο και τελευταίο μέρος της αλληλογραφίας μεταξύ του Γάλλου διηγηματογράφου Γκν ντε Μωπασσάν και της Ρωσίδος καλλιτέχνιδος Μαρίας Μπασχίρτσεφ, αλληλογραφίας που παρουσιάζει εξαιρετικό ενδιαφέρον τόσο από ψυχολογικής, όσο και από φιλολογικής απόψεως. Η παρακάτω επιστολή προέρχεται από την Μπασχίρτσεφ και εινε απάντησις σε μιὰ άλλη προηγούμενη του μεγάλου Γάλλου διηγηματογράφου:

«Σας γράφω ακόμα μιὰ φορά, αν και έχω τη βεβαιότητα ότι θα ξελέσω έντελώς στην υπόληψή σας. Αδιάφορο όμως. Δεν υπάρχει άλλος τρόπος να σας εκδικηθώ για την λογιφή σας ως προς την αποκαλιφή της ταυτότητός μου. Εσυλλογίζομαι πως ένας άνθρωπος σαν εσάς θα έκλεινε την αλληλογραφία μας μ' ένα τρόπο πό... 'Αλλ' ως εινε. Δεν προχωρώ παρακάτω...

» Για να μην επεκταθώ περισσότερο, σας αποχαιρετώ και σας συγχωρώ, αφού τό θέλετε. Είμαι άρρωστη, και παρὰ τη συνήθειά μου δείχνομαι συγκαταβατική προς τον εαυτό μου και προς όλον τον κόσμο και προς εσάς ακόμα τον ίδιο, ο οποίος τὰ καταφέρατε να μου γίνετε τόσο δυσάρεστος...

» Αλλά πως να σας αποδείξω ότι δεν είμαι κανένας φαρσέφ, ούτε έχθρὸς σας; Μου εινε επίσης αδύνατο να όρκιστώ ότι έχομαι γεννητή για να συνεννοούμεθα. Δεν αξίζετε σείς ό,τι αξίζω εγώ. Σας τό λέω αυτό με λύπη μου, γιατί θα μου ήταν πολύ ευάριστο να σας βρω άνώτερό μου. Η σας ή όποιονδήποτε άλλον, αδιάφορο. Κι' αυτό, για νάχω επί τέλους έναν άνθρωπο που να μ' έννοη και να τον έννοω.

» Κάτι άσήμαντο, αλλά λεπτό και χαριτωμένο μέσα στο γράμμα σας μ' έβαλε σε σκέψεις. Αυτήθηκα, μου γράφατε, γιατί με λυπήσατε. Εινε κοιταμάρα αυτό ή καλωσύνη; Μάλλον καλωσύνη, υποθέτω. Πάντως αδιάφορο αν με περιπαίζετε μ' αυτή μου τη σκέψη. Ναι, είχατε μιὰ θελκτική στιγμή ρομαντισμού, αλλά μην τρομάζετε και δεν κινδυνεύετε να πάθετε από εύαισθησία. Καληνύχτα!»

('Ο Μωπασσάν προς την Μπασχίρτσεφ :)

«Κυρία,

» Δεν σας απάντησα πιο νωρίς, γιατί ταξείδενα δέκα μέρες τώρα. Στο Παρίσι θα μείνω πάλι λίγους καιρό κι' έπειτα θα φύγω όριστικά μέχρι του καλοκαιριού.

» Αναμφίβολως, κυρία μου, δεν εινε εύχαριστημένη εκ μέρους μου και για να μου δείξετε τον θυμό σας, μου λέτε ότι δεν είμαι πολύ καλύτερός σας. "Ω, κυρία μου! "Αν με γνωρίζατε λιγάκι, θα ξέρατε ότι ποτέ μου δεν εφαντάστηκα να διεκδικήσω ήθικά ή καλλιτεχνικά προνόμια. Δεν σκοτίζομαι κατά βάθος ούτε για τὰ πρώτα, ούτε για τὰ δεύτερα. "Ολα περίπου μου εινε αδιάφορα στη ζωή, και οι άνθρωποι, και ή γυναίκες, και τὰ πράγματα. Αθή εινε ή άλληθνη πεποίθησί μου. Σας προσβέτω μάλιστα ότι αδιαφορώ για τον εαυτό μου όσο και για τους άλλους. "Ολα για μένα εινε άνια, άβυσσός και ερωφάνια.

» Νομίζετε ότι ξεπεράτε στην εκτίμησή μου επειδή μου γράφατε και πάλι. Μά για ποιό λόγο; Είχατε την έξυπνάδα να μου διολογήσετε με λόγια απλά, ειλικρινή, ευνομήνα και χαριτωμένα ότι το γράμμα μου σας εχε προσβάλει και αυτό με συγκίνησε βαθύτατα. Δικαιολογήθηκα και σας έξητησα συνγνώμη. "Ω, τί φυσικώτερο απ' αυτό; Ξέρω ότι τώρα δυσπιστείτε απέναντί μου περισσότερο από κάθε άλλη φορά. Τί να γίνη;

» "Όστε δεν θέλετε να ιδωθούμε. Και όμως εινε αδύνατον να μη σχετίζεσθε με τὰ σπίατα των γνωστών μου στο Παρίσι, όπου περνώ τις βραδείες μου ώμα βρισκόμαι εδώ. Πέστε μου σε ποιά από τὰ σπίατα αυτά μπορώ να σας συναντήσω και θα τρέξω άμέσως. "Αν με βρείτε πολύ δυσάρεστο, αποφυγείτε τη γνωριμία μου.

» Δεν πρέπει όμως να φαντάζεστε για μένα πράγματα που δεν έχω, δηλαδή όρασιότητα, κομψότητα ή έκκεντρικότητα. Συναχίζετε σε σπίατα "Ορλεανιστών, Βοναπαριστών ή Δημοκρατών; Γνωρίζομαι με όλους αυτούς τους κύκλους. "Αν θέλετε, διατάξτε με να σταθώ σ' ένα μονασείο ή σε μιὰ εκκλησία ή σ' ένα δρόμο, αλλά υπό τον όρο ότι δεν θα με περιπαίζετε και ότι δεν θα περμένο σαν βλάκας μιὰ γυναίκα που δεν βάζει. Στο θέατρο μπορώ να σας πω τον άριστο του θεωρείου μου και έτσι θα με γνωρίζατε χωρίς να σας γνωρίσω. Και την άλλη μέρα, αν δεν σας άρεσα, θα μου γράφατε: αντίο, κύριε!...

» "Υστερ' απ' όλ' αυτά, δεν με βρίσκετε ίπποτικότερον και από τους ήρωας του 'Αλεξάνδρου Δουμά;

» Σας φιλώ τὰ χέρια.

ΓΚΥ ΝΤΕ ΜΩΠΑΣΣΑΝ».

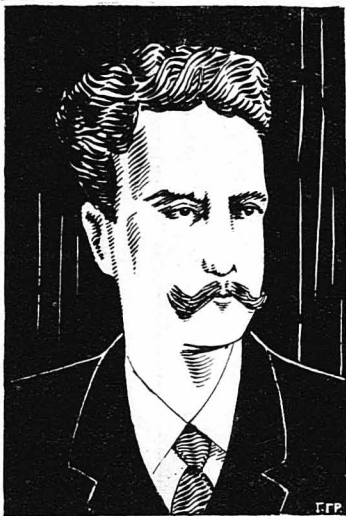
Παραθέτουμε τώρα και ένα χαρακτηριστικό απόσπασμα από το 'Ημερολόγιο της αισθηματικής Ρωσίδος καλλιτέχνιδος, γραμμένο ύστερ' από τις παραπάνω επιστολές:

«15 'Ιουνίου. — Καθώς τό είχα προβλέψει, ή σχέσεις μας με τον άγνωστο συγγραφέα μου βρίσκονται στο τέλος των. 'Ηταν καιρός πειά. Γιατί, καθώς του έλεγα σ' ένα μου γράμμα, παρόμοιες σχέσεις απαιτούν άπεριόριστο θαυμασμό εκ μέρους της γυναίκός. Τί κρίμα, αυτός ο άνθρωπος να μην εινε άπλούστερος και περισσότερο αληθινός! Φαίνεται όμως ότι δεν υπάρχει ανθρώπινο πλάσμα, προς τό όποιο θα μπορούσα να τρέφω άπεριόριστο θαυμασμό. "Ο Μπαλζάκ απέθανε, ο Βίκτωρ Ουγκώ εινε όδοντοδιδυχό χροών και ο Δουμάς υός πάτσης τα ξήγητα. Και όμως, πόσο τόν είχα θαυμάσει τόν Μωπασσάν!

» "Εμεινα ή μισή πειά. "Από δυό μήνες τώρα, μέρα με τη μέρα, γίνεται πιο φανερή ή αδυναμία μου. Δεν είμαι πειά ή ώραία "Αφροδίτη, αλλά μιὰ "Αρτεμίσ που διατρέχει τον κίνδυνο να μεταβληθ ή σε σκελετό. Και όμως φαίνομαι να είμαι καλά, παρ' όλον που με πνίγει, τότε την ημέρα και τότε τη νύχτα, με εφιάλτες και παραμύληματα.

» "Ω, σείς οι πιστοί του Μωπασσάν, μην άξηγησετε αυτή την κατάσταση ως φυσική συνέπεια της εηλικιωσέως μός κόρης. "Όχι, φίλοι μου. Ερωτικά όνειρα κάνω βράδυ, ώσπου ν' αποκοιμηθώ. "Αλλά ο πυρετός μου εινε αληθινός, φοικτός και άναρτός.

» Είμαι άποφασισμένη να συμβουλευθώ τους καλύτερους γιατρούς, γιατί δεν έννοω να πεθάνω ακόμα, και μάλιστα αυτή τη στιγμή που ή δόξα άρχισε να μ' άγγίζει με τὰ χρυσά της φτερά. "Ολες ή έφημερίδες του Παρισιού και του Λονδίνου δημοσιεύουν εγχαυμασιακά άρθρα για μένα, και τό φρόνημά μου και τό χτένισμά μου τό έντελώς πρωτότυπο, της έσπερίδας της ρωσικής πρεσβείας, κάνουν τον γύρο του διεθνούς τύπου. Πενήντα τοιλάχιστο έφημερίδες μιλούν για τό σάλόνι μου, οι σοβαρώτεροι κριτικοί δημοσιεύουν μελέτες για τό ζωγραφικό μου ταλέντο, εγώ ή ίδια αισθάνομαι ότι κάτι μεγάλο κρυφείται μέσα μου και συγχρόνως νοιώθω ότι σιγά-σιγά λιώνω...

'Ο Γκν ντε Μωπασσάν.

» "Οά πεθάνουμε όλιοι μας, ό,τι κι' αν κάνουμε», όπως λέει κάποιον ο Μωπασσάν. Ναι, ξέρουμε ότι θα πεθάνουμε, ότι κανένας μας δεν θα γλυτώσει από τον θάνατο και όμως έχομε τό θάρρος να ζούμε κάτω απ' αυτή την τρομερή άπειλή.

» Φρίξη! "Οά λείψουμε! "Οά σβύσουμε! "Οά έξαφανιστούμε! Και θα έρθουν έπειτα άλλοι να μās διαδεχτούν...»

» Η Μαρία Μπασχίρτσεφ δεν άνακατευόταν μονάχα με τη ζωγραφική, στην όποία ερχάστηκε με αληθινή δημοσιογραφική διάθεση, αλλά καταγινόταν και με τη φιλολογία και αγαπούσε με πάθος τη μελέτη.

Τό αίσθημα του Γκν ντε Μωπασσάν και της Μπασχίρτσεφ, τό όποιο άρχισε και τελείωσε με γράμματα, δεν ήταν δυνατόν να βαστάξη πολύ, λόγω του ιδιορρυθμού χαρακτήρος και των δύο τους, που δεν εταίριαζαν και διαρκώς έβρισκαν προφάσεις για μάλωμα.

Κατόπιν ή καλλιτέχνης συνεδέθη με τον όνομαστό ζωγράφο Λεπάς, του όποιου την είχαν προσελκύσει και γοητεύσει τὰ έργα. Ένωτομεταξυ των δύο ή ύγεια της δυστυχισμένης κόρης πήγαινε όλο στο χειρότερο και δεν μπορούσαν πειά να τής κάμουν τίποτε ούτε οι γιατροί, ούτε τὰ φάρμακα. Η άρρώστεια που φύληαζε μέσα της, την κρυφτόρωγε σαν τό σαράκι.

Και τό τραγικώτερο απ' όλα εινε ότι ή Μπασχίρτσεφ δεν επόφτασε ν' άνοιξη την καρδιά της στον Λεπάς και να του πη πόσο τόν αγαπούσε. Ούτε κι' έκείνος εχε τοιμήσει να της μιλήση τόν καιρό της γνωριμίας των για έρωτα. Και μόλις τρείς βδομάδες πριν από τον θάνατό της, έξομολογήθηκε ή Μαρία τό αίσθημά της στον Λεπάς. "Αγκαλιάστηκαν τότε κι' άρχισαν να κλαίει άπελπισμένα. Γιατί κι' ο Λεπάς ήταν πειά άρρωστος, βαρεία άρρωστος.

Την ημέρα αυτή ή Μαρία εχε ντυθεί σαν νύφη. Φορούσε άσπρο μεταξωτό φόρεμα με μακρές πιέτες. Νταντέλλες λεπτές σαν άφρός στόλιζαν τό χλωμό της πρόσωπο που μαρμαρόνταν σαν λουλούδι. Και ήταν τόσο χαριτωμένη και τόσο ζωηρή ακόμα, ώστε ο ζωγράφος μόλις την ειδε, βράναξε άπάνω στον ένθουσιασμό του:

— "Αχ! "Ας μπορούσα να ζωγραφίζω ακόμα!...

'Αλλόμοιο όμως... 'Ηταν άργά πειά... "Ο θάνατος εινε φτάσει άπειλητικός και τους καλούσε στο σκοτεινό του βασίλειο. Λίγες μέρες ύστερ' από την άμοιβαία έρωτική τους έξομολόγησι, στις 31 "Οκτωβρίου 1884, ή Μαρία πέθανε από στητική νόσημα, σε ήλικία είκοσι-τεσσάρων χρόνων. Στις 10 Δεκεμβρίου του ίδιου χρόνου την άκολούθησε στον τάφο και ο Λεπάς κι' έτσι ή τέχνη στεγήθηκε για πάντα δυό από τους δυνατώτερος έργάτες της.